

در سعادت ده باید علی جو از نده  
دانش و خود به

عمل اداره

انجمن

# مجله انتقادی صریح

۱۳۲۶

مسکن موقق آثار جدید مع منزه  
دریج اینهین آثار امداده او نیز  
پیور اولیور

دین، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات و سایر اندیشه را با اطلاع کرک ایجادی و مدنی احوال و شوره اسلامیه ده بحث ایند و هفته ده بر نشر اول نور.

در سعادت ده شخصی ۵۰ پاره در

صاحب و مؤسس لری :  
ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

مالک عثمانیه ایچون ۸۰  
روسیه « ۶۹۵ قپله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی  
۲۰ غروش فضلہ آنلر  
سائر مالک اجنیمه « ۱۷

تاریخ تأسیسی  
۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلى  
سنہ لکی التي آیلنى  
۴۰ غروش  
۴۹۵ روبله  
۹ فرانق

ابو چنجی جلد

۳۲۵ نوشته ۳۲۶ ذی القعده ۱۳۲۶

عدد : ۶۶

معین بر منطقه داخلنده و قوعه کلدیکنی آکلاتیور . رشیم حیاتی بزدر . انسانلر ؛ کره ارضک تحولات طبیعیه او غرامه باشداینی زمانلریه بو مجھول قطعه لره یرلشسلر . طبیعته حصوله کان حدات متمادیه تأثیریله یکدیکرندن آیریلشلردر . نوح (ع . س .) حصول آلتنده ترک حیات ایدهن قومندن صوکرا او خواهی ایچین بر (ایکنچی ابوالبشر) در . چونکه : « مما خطیئاتهم اغروا... » آیت کریمه سنك مضمونی عمومی دکل ، خصوصیتی افاده ایدیور ، « ... الى قومه... » قیدی اعتراضه محل برآفایور . دیمک اولویورکه : نصوص فرانسیه و حقایق فیه و قوعه کان طوفانک بوتون کره ارضه شامل اولمادیغی میدانه چیقاریور . مدرس زاده

## کوپریلیلی : باهر السقفي

### قوفه رانس

#### لسان عثمانی تدریساتی حفنه

(معارف اسکی دعوتیله اسپارطه ای حق افندی طرفندن ۲۹ اگستوس ۴۲۵) تاریخنده اسکی مكتب حقوقه مکاتب رسیده معلماین تقریر ایدلشدر ) ایکنچی مصاحبه دن مابعد

(خلاصه : فعل و فعله اوج عنصر — اصل معنا عنصری — تمیز کوکلر و فیلیزی کوکلر — اصللری اوره توپ احتیاجی اداره ایمک یولی — ماده اصلیه و ماده فعل — اصللرده نق — فیمان عنصری — آنا صیغه لر وربط صیغه لری — دوقوز آنا صیغه — آنا صیغه لرک تشکیلی — صیغه لرده نق صورتی و مضارع نیشک بوزو قافی — ربط صیغه لری او قدر ایشلک دکل — ... بقیه سی صوکره )

صو آلتنده قالان قسم اعظم ارضک محیطی حفنه برجوق اختلافات وجوددر .

برروایت بزه انسال بشرك نوح (ع . س) احفادنن وجوده کلدیکنی و تورات شرحنده بیان ایلدیکی او زره نیل کشارنده یتشن نباتات نوعندن پاییلان کمی اهالیسندن باشقه هیچ کیمسه نک قالمادیغی سویلیور . دیکر برروایته طوفانک معین بر منطقه داخلنده حصوله کلدیکنی ، بیان ایدیور . بونی ایلک دفعه ایکنچی عصر میلادیده یتشن ، اور تودو قس راهبلرندن سوریه لی « تائیه ن » ادعا یتمش و یونا لستانده بوزمینه متعاق برجوق وعظلر ویرمشدر . (آنیقلوبه دی ره لیزیونه) ده معلومات مفصله وارد .

ژول لاروق ؛ « تاریخ وفن » عنوانی اثرنده دیبورکه : [ وجودی داغی اتکلرنده اجرا ایدیلن تدقیقات ؛ بورالرینک ادوار سالفه ده صو آلتنده قالمش اولدیغی واضحًا کوستیر . ذروهندک ۳۰۵ مترو اوزاغنده قوهلر ، طاشلرک آنجاق وضعیت طبیعیه لرندن استدلال ایدیله بیلن استکالر ، نوات عضویه بولونشدر . بونلر ؛ ارضک اوغرادیغی حادثات طبیعیه نتیجه سیدر . ]

فلسفه مثبته نک اک بویوک مدافعنندن اولان دوقتور « روینه » ؛ قضله اوله رق « ده رینه رایده » ده ترکستانک ، شهابی ایرانک ، قافقاسیه نک صول آلتنده قالدیغی بیان ایدیور . بوجوالیده بولونان حیوانات بحریه انطباعاتی ، نوات متحجره ؛ قوانین مدنیه اسلامک محتويات باهر سفی اظار من اوکنه قوییور . کله لم فلسفه دینیه منه :

سورة نوحه « مما خطیئاتهم اغروا فدخلوا... » آیت کریمه سنده « اغروا » نک ذکر ایدله سی معنای عمومیت افاده ایده من . چونکه « آنا ارسلنا نوحًا الى قومه ان امذ قومك ... » آیت کبر اسنده نوح (ع . س) لک بالکنی قومی اندار ایچین ارسال ایدله سیلان ایدن « نسخ حیاتیسی » ایده ره . حالبوکه : « قوم » آیری آیری حوالیده یاشایان و عاداتی یاشادقلری محیط تأثیریه آزچوق ده کشن جمیعات صغیره انسانیه معناسندر . قوم لفظندن « ارضک از لیتن ابدیته دوغرو سیلان ایدن « نسخ حیاتیسی » قصد ایدیله من . مقدساتمزمه نظرآ اوامر الهیه تلقی ایده هین قوم نوح (ع . س .) لک اغراق ایدله سی وارضک سائز محللرنده ساکن عناصرک قور قولیدیغی قطعی در . بتوون کره ارضک صو آلتنده قالدیغی فرض اولونسه تحولات طبیعیه نک حال حاضره آزاجق موافق بر تأثیر اجرا ایدیکی زمانلرده اولاد نوحک وسائل ابتدایه ایله آمریقا یه ناصل چکه بیله سی وارد خاطر او لا بیلر . « قولومب » لک وسائل مدنیه نک نسبة فوق الماده موجود بزمانه بولوندو غی حالده آمریقا یه نه قدر مشکلات ایله کیتیکی تصور اولونورسه بونک مسند برشیال اوله بیله جکی ، بدیمه بیدر . آمریقا نک مؤسسات ابتداییسی ، او تهده بردیده بولونان تکالسات حیوانیه کوستیریورکه : بوراده حیات ، دوره آدم (ع . س .) ایله معاصردر . هیچ بر انقطعاء ، هیچ بر سقوطه اوغرامه متشدر . طبقات متحجره نک انتظامی ده بوكا بویوک بزدلیلدر . بوتون بومعنایه منطقیه ؛ دلائل منطقیه ؛ طوفانک

فعل ایله اسم آراسنده کی فرقی بیلر . اسم ، برشی کوسته ریر ، بوقدره قالیر . فعل ایسه ، بر حال بر ایش ، بروارلر بیلر . واقعا بوده برشی کوسته رمک دیکدر . فقط اسم برشی کوسته روب قالدیغی حالده ، فعل بوقدره قلمایوب او شیئک زمانی و صاحبی ده آکلاتیر . مثلا (اویودی) ؛ (کوردی) دینلیکی وقت ، بونلردن آکلامدیغعن حالدن ایشدن ، وارلقدن باشقه ، اویویان کیم ؟ کورن کیم ؟ نه زمان اویودی ؟ نه زمان کوردی ؟ بونلری ده برابر آکلارز . بولیله جه مثلا (اویودی) کله سندن (« او » « کچمش زمانه » اویودی) معنایی چیقار . ایشته بوقطی فرق ، فعللری اسلاملردن قطیعی صورتده آیریر . شو حالنده فعله باشتبیجه اوج شی بولونیور دیمک : حالی وايشی بیلرین اصل معنا ، بونلری ایچنه آلان زمان ، بونلرک صاحبی اولان شخص ... بو اوج شیئک بزرگندن فرقی اولان عنصر لری بربی آرد نجه صیرا طوتار . یعنی تا باشه اصل معنا عنصری بولونوب زمان عنصری او ندن صوکره کلیر ، شخص عنصری ایسه هیسندن صوکره یه قالیر . مثلا (کوردیکنر) کله سی فعلدر . بوندکی (کور) عنصری (کورمه) دنیان اصل معنایی کوسته ریر .. (د) و یا (دی) عنصری بومعنایک ظرفی اولان زمانی و فعلک بر طوری دی کوسته ریر .. (کز) عنصری دم بومعنایه صاحب اولان ، بو ايشی

حاله قو نولشدیر . یعنی بونلرک بمضیسی کو کدن سورمه در ، بعضی دالن اکمدر . مثلا (کورمک) ، (طوغق) کلمه لری مصدر اولارق طوغمشدر .. (بیامق) ، (اکشیمک) ، (آجیمک) ، (شکرله مک) ، (طوزلامق) ، (شکرلمک) ، (طوزلامق) ، (شکرلشمک) ، (طوزلامق) ، (اکشیلشمک) ، (آجیلامق) ، (اکشیلشمک) ، (آجیلامق) مصدرلری ایسه (بیام) ، (شکر) ، (طوز) اسلملیله (اکشی) ، (آجی) صفتلرندن بر تقریبله طوغور تولشدیر . بو باقیشه کوره مصدرلر ، (اصلی) اولور ، (اسی) اولور ، (وصی) اولور .

مصدرلردن (بیامق) ، (یاماق) ، (صیوامق) ، (اکشیمک) ، (اسکیمک) ، (آجیمک) کی بعضیلری اسمدن و وصفیمی چیقارلیدینی ، یوقسه اسم و وصف کندیلرندنی چیقدینی بیلنمه یه جک قدر مصدر اصلی یه یاقیندر ویا مصدر اصلیدر .. بعضیلری ده (شکرله مک) ، (شکرلمک) ، (شکرلشمک) ، (طاٹلیلامق) ، (طاٹلیلامق) ، (سرتلنمک) ، (قاتیلامق) کی اسمدن صفتدن یا پیلدقلری ، یعنی (اسی) و (وصی) نوعندن مصدر اولدقلری آجیق آجیق کورونه جک صورتده آنادن طوغمه مصدردن او زاقدر و اصلی اولمايان نوعندن مصدردر . بونی بوندن زیاده او زامايان .. چونکه بوراده بزه لازم اولان شی فعللرک (اصل معنا) عنصریدر .

معلومیزدرکه اسم معنا نوعندن اولان مصدرده فعلک آنا معنای بولونور ، زمان و شخص بولونماز . بونک ایچون مصدر دیدیکمز کله یه باشقة بر قیمت عطف ایدیلیور . مصدر نه اولورسه اولسون ، اصلی ویا اسمی ویا وصفی اولسون بونک بزجه اهمیتی جهتی ، اوندن فعللرک آناسی اولان کوی ، فعل ماده سی آلمقدر . مصدردن - کوتولک قورو یرنی کسر کی - (مک) ، (مق) ادانتی قوپاریر آتارسق ، بزه لازم اولان اصل آنا معنانک کو کنی الده ایتش اولورز .

بو کول هر وقت تر تمیز اولاما ز . بونک کندی طوغوشی اعتباریله دورلو درلو طورلری حالتی اولدینی کی ، فعلنے نظر آ وفاعیله آلیش ویریشی اعتباریله ده دورلو دورلو دوزلدو کوملری بوغوملری چاتالری اولور . بعضی کوکار (اویو ..) ، (کور ..) کی تر تمیزدر ، فیلزدن دالن خالیدر . بعضی کوکار (شکرله ..) ، (شکرلن ..) ، (شکرلش ..) کی طوغدینی صیراده ، بلکده طوغق ایچون بر آز (طبخون) ، (طبخه) ، (طبخان) ، (طبخولان) ، (طبخولیش) ، (طبخولوجی) و (بیلدیک) ، (طانیدیق) کیلری فعله پک یهین ، پک علاقه لی .. صانکه بونلر فعل ایکن زماندن شخصدن مایه لری غائب ایدوب یزندن قایمیش ، فعلک سینه سندن قوپوب اسم و صفت او لمیش . بونلر فعله بوقدر یاقین اولقله برابر اسم فامیلیاسنه کیرمیشدر . بز ایسه اسم بختنده دکلز ، بوراده مصدری کوروب کچه جکز .

مصدرک کندیسی نزهden چیقار ؟ بونی آرامق ، اینجه له مک لفتجینک ایشیدر ، قواعد جینک ایشی دکلدر . بوراده شو قدر شویله یه بیلیرز که مصدرلرک بمضیسی اصلندن طوغوشدن مصدردر ، بعضیسی ایسه صوکردن اسمدن صفتدن پا کشیریلارق مصدر

یاپان شخصی کوسته ریر . كذلك (کلشن) کلمه سی فعلدر . بو بونده (کل) آنا معنای ، (مش) زمانی ، (ز) شخصی کوسته ریر . بوعنصرلر بعضی یزلرده بولیله ترتیب او زره تمام ، آجیق آجیق کورونسنه قبول ایتدیکمز اساس مقبولدر . ایشته بونقطه فعلده اک اساسی و دامن نظرده طوتواجق بر نقطه در .

بو نقطه دن صوکره هر کسجه معلوم بر ایکی اصطلاحی ده شویله بر او جنه طوقونارق او یاندیرمق مناسبدر . جمله جه معلومدر که فعلده کورونن وارلغک ، حال وایشک صالحی اولان شخصه و شیئه (فاعل) دیرلر . بحوال وایش یا فاعلک کندیسنه قالیر ، یافاعلدن آشوب باشقة بربیسنه طوقونور . معنایی فاعلده قالان فعله (فعل) لازم ) و معنایی باشقة سنه طوقونان فعله (فعل متعدی) دیدکاری کی معنا کندینه طوقونان او باشقة بربیسنه ده (مفعول) دیرلر . فاعلک بللی و میدانده اولان فعله (فعل معلوم) و فاعلی نه دنسه سویلنیمه رک مفعولی فاعل یربینه کتیریان فعله (فعل مجھول) دیرلر . بعضی فاعلک یا پدینی ایش باشقة سنه طوقوناجق یرده ینه کندیسنه طوقونور . فاعلک بردن زیاده اولور و یا یلدقلری ایش ینه کندیسنه طوقونور . بولیله فعله (فعل مطاوعت) و (فعل مطاوع) دینیر . بعض آده بولیله فعله (فعل مشارک) و (فعل مشارک) دینیر . مثلا (احمد اویودی) دیدیکمزه (احمد) فاعلدر ، (اویودی) فعل لازمدر . (احمد محمدی کوردی) دیدیکمزه (محمد) مفعولدر ، (کوردی) برجهندن فعل متعدی و برجهندن فعل معلومدر . (احمد کوروندی) ده (کوروندی) فعل مجھولدر . (احمد کوروندی) ده (کوروندی) فعل مطاوعدر . (احمد کوروشدی) ده (کوروشدی) فعل مشارکدر . بو خاطره لری تازه له دکدن صوکره مقصده دونوب اوج عنصری بزر بزر یوقلامه ایده لم .



اک اول (اصل معنا) عنصری آلاجفر . بونی نزهden آلاجفر ؟ مصدرden آلاجفر . دیمک ، مصدر بوراده ده او کمزه چیقیور . مصدر فعلک آناسی اولدینی کی ، اسلملردن صفتلردن پک چوغنگدنه آناسیدر . کوردکه مثلا (طوق) کلمه سندن بر چوق اسم و صفت چیقار .. هله بونلرden (طبخان) ، (طبخولان) ، (طبخولیش) ، (طبخولوجی) و (بیلدیک) ، (طانیدیق) کیلری فعله پک یهین ، پک علاقه لی .. صانکه بونلر فعل ایکن زماندن شخصدن مایه لری غائب ایدوب یزندن قایمیش ، فعلک سینه سندن قوپوب اسم و صفت او لمیش . بونلر فعله بوقدر یاقین اولقله برابر اسم فامیلیاسنه کیرمیشدر . بز ایسه اسم بختنده دکلز ، بوراده مصدری کوروب کچه جکز .

مصدرک کندیسی نزهden چیقار ؟ بونی آرامق ، اینجه له مک لفتجینک ایشیدر ، قواعد جینک ایشی دکلدر . بوراده شو قدر شویله یه بیلیرز که مصدرلرک بمضیسی اصلندن طوغوشدن مصدردر ، بعضیسی ایسه صوکردن اسمدن صفتدن پا کشیریلارق مصدر

ایدیانجه ایش بیتر . زمان عنصری نوی اداتندن صوکره یه قالیز .  
بونک یالکر مضار علده بوزولدیغی صیراًی کانجه سویله یه جکن .  
فعالرده کی منتظم تھیک یاننده برده اولدچه منتظم استفهم ایشی وار .  
بوني ده شخص عنصرنندن صوکره کوره جکن .

**اصل معنا عنصرنندن صوکره زمان عنصری کلیر . معلوم که زمان  
اساساً اوچدر . ماضی ، حال ، استقبال . بو عنصرده زماندن باشقه برشی ده  
وار . مثلاً (اویودی) ده ماضی ، (اویومش) ده ماضی . بونک برنده فعلی  
کورمش اولق ویا او قوتله تلقی ایتمک وار ، دیگرنده بونی باشقه سندن  
ایشتمش اولق ویا او قوتله تلقی ایتمک وار . بوکا باقیجه بو عنصره  
پالکز (زمان عنصری) دیمک بر آزتسا محلیدر . فعل بو عنصری النجه ،  
(صیغه) دینن شی میدانه کش اویور . بیلهم که بوکا (صیغه عنصری)  
دینسه اولورمی ؟ نه ایسه (زمان عنصری) دیدجکه بونی بر آز دها فضله  
معناده آ کلاییویره لم .**

فعل بوایکنجه عنصری آنجه ، (صیغه) دینن شی میدانه کلیور .  
(صیغه) نه ؟ فعلک بر خالی که فعل اوحال ایچنه کینجه اسمندن تمامآ  
ایبریلیورده زمانی ده اضمون ایدیبور . فقط بوراده برشی وار . فعلک  
زمانی اضمون ایتمک حالی هر وقت پاک صریح دکل . یعنی صیغه لرک بعضیستنده  
زمان آچیق آچیق کورونیور ، بعضیستنده قایالمجه ویا قایالمی کی .  
مثلاً (کوردی ، کورمش ، کورسون) صیغه لرنده زمان پاک آشکار . حال بوکه  
کورمه لی ، کورسه ، کورسون ) صیغه لرنده زمان پاک آشکار . حال بوکه  
(کوروب ، کوردکده ، کوردوچکه ، کورونجه ، کورمه لی ، کوردیکی ، کوره جکی ،  
کوردیکنندن ، کوره رک ) کی صیغه لرنده زمان بر آز قایالمی . اوته کیلرده  
زمان کی شخص ده آچیق آچیق کورونور کن بونلرده بوجهت ده کور ،  
بوجهت ده صاغیر . (کوروب) دیبورز . پکی ، نه وقت کوروب ؟ بوندن  
صوکرا کله جک فعله باقامی . مثلاً (کوروب قاچدی) دیرسه ک زمان ماضی  
ایمش ، (کوروب قاچیور) دیرسه ک زمان حال ایمش دیه حکم ایتمه لی .  
کذلک (کورونجه) دیبورز : پکی ، کیم کورونجه ؟ (بن کورونجه) ، (سن  
کورونجه) ، (او کورونجه) ، (بز کورونجه) کی برادره یاهمالی که  
شخص آ کلاشیلسین . بونلرک جملری ده همان یوق . شو حاله نظر آ  
صیغه ایشندن بر ایکی دورلوک کندی کوسته ریبور . برنده زمان  
وزمانه بر ابر شخص آچیق و تمام ، دیگرنده زمان وزمانه بر ابر شخص آچیق  
و تمام دکل . تمثیل معدور طو تو لوسون ، بری تام تام ارکل ، دیگری بر آز خنثا .  
نه یاهمالی ؟ عقلمنجه اساسده صیغه دی ایکی نوعه آیرمالی . بونک  
بر نوعنک ، یعنی یاریم یاما لاق واویوتی صیغه لرک ذاتاً بزده اسما وار :  
ربط صیغه لری . بونلرده (رباط صیغه لری) یمه لی . تام و قبادی صیغه لر  
(آنا صیغه لر) دیمه لی . بوندن ایسی فی بولوب ده سویله بن اولورسه قبوله  
حاضر ز . بن شمدیلک بو تعییر لری قول لاناجم . اوت ، صیغه اساساً یکیدر :  
آنا صیغه لر ، ربط صیغه لری .

آنا صیغه لری آرار طار ارسه ق دوقوز دانه دن عبارت بولورز .  
بونلری شخص معنا سندن تمامیله قور تار مق قابل اولاً مادی یغندن چاره ستر  
بر آز تسامحه شخض عنصرنندن ظاهرآ خالی کورونن غائب صورتی

لازم اصلاری متعدی یاپاز . مشارک یاپاز . متعدیلری تکرار  
تکرار متعدی یاپاز . مطاوعلری مشارکلری برده متعدی یاپاز .  
اسملرده (لک ، بجی ، لی ، سز ، جک . جکن ، جه ، مسی ) کی  
آیاقلهه یکی یکی اسلر یاپدیغمز کی فعالرده بولیه (ت ، ل ، ن ،  
ش ، در ، درت ، درتدر ، درتدرت ) کی اکله ، پارچه جقلله  
اکسیکلری یولنه قویوب احتیاجی اداره ایدرز ، اصلاری اوره تیرز .  
(اویو ..) اصلندن (اویوت ..) اصلنی چیقاریز . (کور ..)  
اصلندن (کورو ..) ، (کورون ..) ، (کوروش ..) ، (کوردور ..)  
(کوردورت ..) ، (کوردور دورت ..) ، (کورون دورت ..)  
(کوروش دورت ..) اصلاری چیقاریز ، چینز .

بو اصل معنا کوکلرندن مصدر فامیلیا سنه حصله چیقاروب  
(اویوته ) ، (کوروشه ) ، (کوروشمه ) ، (کوروشمه ) ،  
(کوردور دورمه ) ، (کوردور تمه ) ، (کوروش دورمه ) و (اویوتوش )  
(کورولوش ) ، (کورونوش ) ، (کوروشوش ) ، (کوردوروش )  
کی مصدر تخفیفیلر ، حاصل مصدرلر یاپاز . یته بورادن ، اسم فامیلیا سنه  
برا قیلان فعلدن قویمه اسم و صفتله ده اولدچه اهمیتی بروای چیقار ،  
(اویوتوجی ) ، (کورولوجی ) ، (کورونوجی ) الخ .. دینیز .

آ کلاشیدینی وجه ایله مصدر اداتی آنندقدن صوکره اور ته ده  
قالان کوک ، یا آنادن طوغمه و اکدن عاری ساده بز کوکدر ،  
یا بر طاقیم پارچه لر آلوب ساده لکنی غائب ایتش فیلزی بوروزلی  
بر کوکدر . بر نجهی حالده کی کوکلره (ماده اصلیه) وایکنجه حالده کی  
کوکلره (ماده فعل) دیرلر . ماده اصلیه ما هیتنه کی کوکلر طوغدینی کی  
قالیز ، آغیندن چیقدینی کی یازیلیر . فقط ماده فعل ما هیتنه کی کوکلره کی  
پارچه جقللر ، ادات اولدینی حالده ، یازیده اطرادینی پل محافظه ایده من .  
مثلاً (ل ، ن ، ش) حر فلریشک اوسته مناسب صاشرلر قو نولورده (یاپیل ) ،  
(ییقیل ) ، (صاقین ) ، (صیقین ) ، (کورو ..) ، (کورون ) ، (بوغول ) ،  
(بیلیش ) ، (کوروش ) اصلاری بر آز اطرادسز یازیلیر . کذلک  
(در ، اوت درتدر ) پارچه جلنده ده بوجال واقع اولور .

اصلارده لازمی متعدی یاپیق ، متعدی بی مجھول یاپیق ، مطاوع  
یاپیق ، مشارک یاپیق ایچون قول لانیلا جق اداتلر شویله بولیه معین  
و معلوم ایسنه ده بونلری قواعد جی حقیله حل ایده من . مکر که پل  
چوق مستثنای صیرا یه دیزه . واقع مجھول ایچون (ل ) ، مطاوع ایچون (ن ) ،  
مشارک ایچون (ش ) ، متعدی ایچون ده (ت ، در ، درتدر ) کی بر طاقیم  
پارچه جقللر وار . فقط بونلری کورمزی قایاپوب ده هر اصله تطبیق  
ایده میز . بونده بیلشلرک قول لانیشنه سویله ییشنه تابع اوله جغز . بزم  
یاپاچغمز شی ، طلبه منزه بر طرفدن بر چوق (اصلی واسمی ووصفي )  
اصلار بولدوروب بونلری متعدی ، مجھول ، مطاوع ، مشارک یاپدیر مق  
وایش لتمکدر .. بن طرفدن ده بونلرک فرقیلری حس ایتدیرمک  
و کشندیلرینه بولدور مقدر .

فعالر مثبت اولور ، منفی اولور . بو حالده فعالرک اصلاری ده  
بالطبع مثبت و منفی اولور . اصلار کندی حاللرندن بولونور کن  
مثبتدر . بونلری منفی یاپیق ، بیلدیکمز وجـه ایله غایت قولایدز .  
خفیف هجالی اصلار (مه ) و تیلی هجالی اصلار (ما ) علاوه

آلاجق تفصیل ایدهلم . او نلرک تفصیلی قیصار و قیصالیزمهق دیه بیلیرز که مضارعده اساس بر (ر) در . اصلک آخری صائت ایسه (ر) بوکا یا پیشیر .. (ایسته - ایسته)، (آتلار - آتلار)، (اری - اری)، (طاشی - طاشیر). (سورو - سورور)، (یورو - یورور)، (اویو - اویور)، (اوقوب - اوقوب) کی . اصلک آخری صائت دکله صامت ایسه، بردن فیاده هجالی اصللرک صوکلری اوستون وانیزه هجالیزنه (ر) دن اول بر (ی) واوتوره هجالیزنه (ر) دن اویو (و) کلیر .. (بهر - بھریر)، (صاتاش - صاتاشیر)، (کتیر - کتیرر)، (طانیش - طانیشیر) و (اوفور - اوفورور)، (کوتور - کوتورور)، (بویور - بویورور)، (اوئور - اوئورور) کی . بر هجالی [آخری صامتلی] اصللرده ایسه (ر) حرفی خفیف هجالرده ساده اوستون حر که ایله و تقیل هجالرده دائم الفله اوست طرفه یا پیشیر .. (دل - دلر)، (جال - جالار)، (کیر - کیرر)، (چیق - چیقار)، (اویز - اویز)، (کوم - اویس)، (طوت - طوتار)، (قوغ - قوغار) و (سرپ - سرپر)، (قالق - قالقار)، (سبلک - سبلکر)، (پیرت - پیرتار)، (دورت - دورتر)، (اوچ - اوچر)، (بورق - بورقار)، (بورق - بورقار) کی . فقط (کل)، (قال)، (بیل)، (کور)، (بول)، (اول) کی بعض اصللرک مضارعلری (کلر)، (قالار)، (بیلر)، (کورر)، (بولار)، (اولار) او لا جق برده، قاعده دن قاچوب (کلیر)، (قالیر)، (بیلیر)، (کورور)، (بولور)، (اولور) او لیور . ظن ایدرم ، بونلره او غر اشمق قواعد جیدن زیاده لغتینک ایشیدر . بونک حسابی مطلقاً قواعده کسیله جک ایسه بونلری بولوب بولوب صیزایه دیزمه لمی، صاییلی بوزوق مضارعلری بولیله جه میمله مه لمی، ایسله مه لمی، با غلامالی .

صیغه تشکیلی یولنده یوروتولن بوملاحظه لردہ ، با خصوص یازی دوشونلورسے اوافق تفک تسامحلر ، کورمزدن کله لر بولونور . فقط ساده لک کوزتمک ، ایشی کوچلش دیرمەمک و قاریش دیر مامق ایچون بولیله یا پیق لازمدر . برده جودت پاشادن بری پک چوق قواعد جیلرک یا پدینی کی ، اصللری برا قوب ده صیغه لری اصلک غیریدن چیقارمغه جالیشمالی .. مثلاً « فعل التزامینک مفرد غایبینه (یور) علاوه سیله فعل حال و (چلک)، (چق) علاوه سیله فعل استقبال یا پلیر» و « فعل التزامینک مفرد غایبی بعضاً (صاپه، کی) صفت اولور» و « منقی ماضی شهود دیلرک جمع غایبی ده بعضاً (قیریلادیق، کی) صفت یرنده قولانلیلر» دیمه لمی . چونکه بحوال مبتدیلری یا کلیش دوشونمک سوق ایدر : چو خوق ظن ایدر که فعل التزامی بر آنادر .. (صاپا) . صفتندہ فعل التزامیدن ، بونک مفرد غایبکشدن و كذلك (قیریلادیق) صفتندہ ماضی شهود دیلرکشدن و بونک جمع غایبکشدن ، فعللرک زمانیدن و شخصندن بر شیلر و هم ایدر ، حال بوکه بونلرده او نلردن شمه یوقدر .

آلارق (کوردی، کورمش، کورور، کوره جک، کوره، کوره، کورمه لمی، کورسنه، کورسون) صورتندہ بولا جغمز بودوقوز شکله صیرا ایله (ماضی شهودی)، (ماضی نقلي)، (فعل مضارع)، (فعل حال)، (فعل استقبال)، (فعل التزامی)، (فعل وجوبی)، (فعل شرطی)، (فعل امر) دینلریکنی بیلیرز . بونی بولدقدن صوکره، آرتیق امر صیغه سنتک (امر غائب) و (امر حاضر) دیه ایکی آیری صیغه صورتندہ طاغیت ماسی، صیغه شرطیه نک فعل التزامی ایله (ایسه) فعل اعانه سنتک بر لشمشی فرض ایدله می کی و هملره اعتبار ایته یز . بولونان دوقور صیغه ده کی صیغه عنصر لرینی ، اصل معنا عنصر لرینک هر دورلوسنه طافق قابلدر . اصللر ، کرک ، صدرک اصلی و یا اسی و یا وصفی نوعندن اولسون، کرک بونک لازم، متعدی، مجھول مطاوع ، مشارک کی تو عملندن اولسون . فرق یوق .. ایشه هر صویدن بر طاقیم اصللر ، یعنی اصل معنا عنصر لری .. مثلاً (کور)، (اویو)، (داملا)، (اکشی)، (آجی)، (شکرله)، (طوزلا)، (ازبرله)، (آزارلا)، (کفنه)، (حسابلا)، (اکریل)، (دوغرول)، (شکران)، (طوزلان)، (شکرلش)، (طاشلاش)، (یشر)، (قارار)، (یشیلان)، (قارالان)، (یشیلشن)، (قارالاش)، (شکرلندیریل)، (بالاندیریل)، (اویوت)، (اویوت دور)، (کورول)، (کورون)، (کوروش)، (کوروش دور)، (کوروش دورت) ... صیغه عنصر لری بونلرک هیسنه قولایجه یا پیشیر . صیغه لری ناصیل تشکیل ایدر ؟ بوندن قولای برشی یوق .. ماضی شهودیمی یا پاجفز ؟ اصللر (دی) عنصرینی یا پیش دیریز ، (کوردی)، (اویودی)، (داملا دی)، (اکشیدی)، (آجیدی)، (شکرله دی)، (طوزلادی) دیر . ماضی نقليمی یا پاجفز ؟ (مش) عنصرینی یا پیش دیر و ب (کورمش)، (اویومش)، (داملامش)، (اکشیمش) دیر . مضارع می یا پاجفز ؟ اساس او لارق بر (ر) آلوب، بونی او حالیله ویرینه، کوره مناسب بر صائته اصله یا پیش دیریز ، (اویوز)، (داملار)، (اکشیر)، (آجیر)، (شکرله)، (طوزلار) و (دلر)، (جالار) (کیر)، (چیقار)، (یا پیشیر)، (کورور) دیر . فعل حالمی یا پاجفز ؟ (یور) عنصرینی آلیرز .. فعل استقبالی یا پاجفز ؟ (چلک)، (یه جک) و (اجق)، (یاجق) عنصر لرینی آلیرز .. فعل التزامیده (و)، (یه) عنصر لرینی و وجو بیده (مه لی)، (مالی) عنصر لرینی آلیرز .. (کوریور)، (ازبرله یور)، (با قیور)، (اویویور) و (کوره جک)، (ازبرله یه جک)، (با قاچق)، (اویویاچق) و (کوره)، (ازبرله یه)، (با قه)، (اویویه) و (کورمه لمی)، (ازبرله مه لمی)، (با قالی)، (اویومالی) و (ازبرله سین)، (با قسین)، (کورسون)، (اویوسون)، (اویوسون ده)، (اویوسون) دیر .

صیغه تشکیلی ایشی قولای جهتندن یوروتور ایسه ک حساب بودر . اما داری ی دا وول ایدنلری سویله تیرسەك سوز چوق او زوندر، ایش چوق کوچدر . هله مضارع ! پکی ، مضارعک تشکیل ایدله مسی

(تعلیلیه و سبیله) ، (زمانیه) ، (حالیه) آدلری خ طاقوب کچورز . فقط بو تعییر لر پک مقرر و جمله جه مصدق دکل . حتی (کلدکده) شکنانک کتابلرده یری و آدی یوق .. بونک (کلدکجه) صورتنه ادا ایدیله جکنی و بو ادا داها موافق اولاچنی سویلیشلر اکسیک دکل .. بونلره استاد اکرمک ، مشعشع افاده اصولنه زینت اولان او کوزل (یاد ایت) منظومه سندکی ،

« بر لیل سکونتماده .. تنها ..

« اولدقده نسیمنک سر آب ،

« قیل چشمکی عطف سمت بالا ..

« سودالر ایچنده نور مهتاب ،

« اولدچه درونکه غم افزا ..

« ایله او چن دمی تذکر ! ..

« پیش نظر کده سطح دریا ،

« ایتدکجه توج و تشور ..

« یاد ایت ، بنی ساکتانا یاد ایت ! ..

بندینی او قویارق ، بونده کی (اولدقده) یی (اولدچه) یه و (اولدچه) ایله (ایتدکجه) یی (اولدقده) و (ایتدکده) یه دیکشیدریوب دیکشیدرمه یه جکلری خ صورمالی ... نه ایسه . اصلارک مخصوصاتندن اولان متعدیلک ، معلوملک ، مجھو للک ، مطاوعلک ، مشارکلک ، مثبتلک حاللری طبیعتیله ربط صیغه لرنده ده جاریدر . یالکز (کلوب) ، (کله لی) و (کلنجه یه قدر) و سائره دیکله قلامایوب ، (کوردوروب) ، (کورولوب) ، (کورونوب) ، (کوروشووب) ، (کوروشدورولوب) ، (کوروشولوب) و کذا (کورولوله لی) ، (کوروله لی) ، (کورونه لی) ، (کوروه لی) ، (کوروشدوروله لی) ، (کوروشوله لی) ، و هکذا (کوردورولونجیه یه قدر) ، (کورولونجیه یه قدر) دیه رک بو قولانیشلر دن ده استفاده ایدرز .

شمدی شخص عنصرینه کچورز .

## علماء السلام

« قزان : بیان الحق » دن :

چین مسلمانلری

۱۳۲۷ سنه هجریه ، ۴ رمضان المبارک ، ساعت اون بر بحق ده خانکاندن عزیمت ایتمک او زرہ اشیالری حماله یوکله توب اسلکه یه کلدم . بوراده : عیسی بای نمازی ، احمد بک و سائر بر چوچ سمهی دوستلر حاضر ایدی ، بعضیلریله وداع ایتمد ، بعضیلریده استیمبو طله وابوره قدر کلديلر . ساعت تمام ۱۲ ده وابوره کلدم . الحمد لله بو عزت ، بو نعمت هب اسلام نعمتیدر . وابوره بیوک بر صالحون ده برساعت قدر

ایشته کورولیور که اصل معنا عنصری ، کندينه زمان اداتی طاقیلمه دن و ضیعه شکای کله دن اول نه ایسه بونلر دن صوکره ده هپ اودر . بونک بر حرفنہ طوقونیماز ، ضیعه اداتی کوزلجه کلیر ، اصلک صوک حرفنک آلتنه قولایچه یرلشیر . فعلک اوست عنصر نده قیامت قویسہ آلت عنصر لرک بونل دن خبری اولماز و خبری اولماق لازم کلیر . انسان ، بونی نظره آلارق دوشونورسہ ، مثلا (سویله) اصلندن آلان ضیغه لرده (ه) نهایتنک یوق ایدمه سنه نه سویله یه جکنی بیله من ، (باق) اصلندن آلان مضارعک (بقار) شکلنہ کیرمه سنه باقار قالیر . ضیغه لرک بوصورتہ اصللر دن چیقار ماسنه (اشتقاق) دنیلیدیکنی بیلیرز .

دینیجک آکلامشدق که منی فعالرده نفی اداتی اصل عنصرینک آلت طرفه کیرر ، بو عنصر له ضیغه اداتی آراسنده یر طوتار . نفی اداتنک بعضاً (ه) ، بعضاً (ما) صورتنه وبعضاً صائمه ز بالکز برمیم اولارق یازلماسی بو نظامی هیچ بوزماز . آنجاق شو وارکه تورچکه نک بو ساده نظامی بزم شیوه ده مضارع لرده بر قضا یه اوغرایوب سقطلشم .. یازیق یازیق که ، مثلا (کلیر) مضارع نک منفیسی (کله لیز) اولاچق ایکن (کلز) اولمشدر . دیگر ضیغه لرده ایسه قاعده و انتظام تمامیه یرنده در . ایشنه ذرہ قدر سقطلیق یوق ، ماکینه کوزل کوزل ایشله یور .. (کلدی - کله دی) ، (کلش - کله مش) ، (کلیور - کله لیز) ، (کله جک - کله یه جک) ، (کله - کله یه) ، (کله لی - کله مه لی) ، (کاسه - کله مسے) ، (کاسین - کله سین) کبی .

(ربط ضیغه لری) دیه آییر دیغمز دیگر نوع ضیغه لر ایچون نه دیه لم ؟ (کلوب - او قویوب) ، (کله لی - او قویالی) ، (کلنجه یه او قویونجیه یه قدر) ، (کلنجه - او قویونجیه) ، (کلدکجه - او قو دچه) ، (کلدکده - قالدقده) ، (کلدیکی و کله جکی - قالدینی و قالاجنی) ، (کلدیکنندن و کله جکنندن - قالدیگنندن و قالاجنندن) ، (کلدکدن صوکره - قالدقدن صوکره) ، (کله رک - قالارق) صورتنه همان بر اون قدره چیقار دیغمز بو قیصه جق وظیفه لی ضیغه لر ایچون سویله یه جک چوچ شیمز یو قدر .

بونلرک بعضیسی (کلوب) ، (کله لی) ، (کلنجه یه قدر) ، (کانجه) ، (کلدکجه) ، (کله رک) کبی هر دورلو اوینا قلقلن محروم ، عادتا پاسلی بر دمیر پارچه سی حالتنده .. نه زمانی کوریور ، نه شخص خاطرینه باقیور .. هپ (کلوب) ، (کله لی) صورتنه طوریور .. (کلدیکی و کله جکی) ، (کلدیکنندن و کله جکنندن) کبیلری ایسه ، آرقاد اشلرینه باقیجه بر آز ایشله که . شخصه کوره (کلدیکم و کله جکم) ، (کلدیکمده) ، (کلدیکمدن و کله جکمده) ، (کلدیکمدن صوکره) صورتلهینه کیروب بر آز حرکت اتری کوسته ریور .

بونلره صیرا ایله (عطفیه) ، (ابتدا یه) ، (انتهایه) ، (تعقیبیه) ، (توقیتیه) ، (برینک آدینی بیله بیورم [ ]) ، (تعیینیه و صله) ،